

**„(...)W burzy piaskowej iść i celu dopiąć -
to takie trudne, lecz to znaczy
Tobruk”.**

/Bolesław Kobrański/

Kalendarium	2
Hymn Szkoły	3
Samodzielna Brygada Strzelców Karpackich	3
Obrona Tobruku	4
Moja droga do Tobruku- wspomnienia nie byłego żołnierza SBSK Władysława Górskiego ...	5
Wywiad z Panią Elżbietą Ratkowską, dyrektorem szkoły w latach 1991 - 1996	6
Żołnierski humor	7
Krzyżówka	8

Nazwa

OBRONCY TOBRUKU

została wypisana po raz pierwszy
na murze
polskiej szkoły,
na szkole ziemi wielkopolskiej,
na szkole w Tomicach.

/Tomasz Skrzyński -Delegat na Kraj Związku
Kombatantów, Ku Wolnej Polsce, 7551/

Kalendarium 1994-2015

Ważne daty dla naszej szkoły

14 października 1994 r.
nadanie imienia
Obrońców Tobruku.

13 października 1995 r.
odsłonięcie Tablicy Pamiątkowej
i nadanie Tobrukczynom **Honorowego**
Obywatelstwa Gminy Gizałki.

9 października 1997 r.
wręczenie i poświęcenie **Sztandaru Szkoły**
przez ks. Kanonika Jana Fornalczyka.
Rolę **Honorowych Chrzestnych** pełnili:
Elżbieta Ratkowska - Dyrektor Szkoły,
Władysław Górski - Tobrukczyk
i Włodzimierz Lehmann - Wójt Gminy Gizałki.

9 września 2001 r.
obchody **60. rocznicy Walk o Tobruk** w Tobruku (Libia) -
w wizycie z delegacją rządową
na czele z Premierem RP Jerzym Buzkiem
uczestniczyła dyrektorka naszej szkoły Pani Małgorzata Wąsiewicz.
w Tobruku. (Libia).
walk w Obronie Tobruku w Libii (Tobruk).

27 października 2001 r.
uroczystość odsłonięcia
Tablicy upamiętniającej
60. rocznicę walk w Obronie Tobruku.

21 października 2004 r.
obchody **10. rocznicy**
nadania szkole imienia
Obrońców Tobruku.

Hymn Szkoły

Słowa pieśni po raz pierwszy rozbrzmiewały na uroczystości z okazji Święta Patrona Szkoły w roku szkolnym 2013/2014.

Nim w szkole w Tomicach dzieciństwo upłynie,
nim przyszłość nieznana nas porwie jak wiatr,
wezvani do czynu dziś stańmy do pieśni -
niech młodość poniesie ją w świat.

O czynu dziś stańmy do pieśni -
niech młodość poniesie ją w świat.

Refren 1:

Pieśń szkoły imienia Obrońców Tobruku -
tych, co nam na piaskach pisali swą krwią
tęsknotę i męstwo w dział ogniu, w bomb huku,
ze śmierci i strachu ciągle drwią.

Tu nasza jest szkoła, wśród pól dom nasz czeka,
nam puszcza rozbrzmiewa i swojsko gra dzwon.
Tu pieśń o potędze słyszymy z daleka
wplecioną w melodii tej ton.

Refren 2:

Pieśń szkoły imienia Obrońców Tobruku,
co jak my żyć chcieli - musieli się bić.
Do stron swych rodzinnych szli w wojny pomruku,
by Polska znów wolną mogła być.

*Tekst: Cezary Abramowicz (1994), Wojciech Grzeszczak (2013)
Muzyka: Stanisław Orkowski (1994), Wojciech Grzeszczak (2013)*

Mundur żołnierza SBSK

Samodzielna Brygada Strzelców Karpackich

Powstała w 1940 roku w Syrii (wówczas terytorium mandatowe Francji). Liczyła około 3,9 tysiąca żołnierzy.

Pod dowództwem generała Stanisława Kopańskiego od sierpnia do grudnia 1941 walczyła w obronie twierdzy tobruckiej.

Odnaka pamiątkowa SBSK
z białego metalu
przedstawia orła w koronie
z rozpostartymi skrzydłami,
dwoma bagnietami skierowanymi
ku górze
i napisem Tobruk.

Odnaka rozpoznawcza 3. Dywizji Strzelców Karpackich
(świerk) - była noszona od 1942 r.
m. in. jako naszywka na lewym
rękawie munduru żołnierzy Dywizji.
Symbol ten był również
umieszczany na tablicach
rozpoznawczych pojazdów.

Obrona Tobruku w 1941 roku najśłynniejszym wydarzeniem II wojny światowej w Afryce Północnej

Tobruk - ważną twierdzą i punktem transportowym, znajdującym się na granicy Libii i Egiptu.

Ze względu na swoje strategiczne położenie był on niejako „bramą” do inwazji na Egipt.

W listopadzie 1941 roku stało się jasne, że twierdzy nie da się zdobyć szybko, a wojskom Osi zagraża kontratak Aliantów.

Wobec tego dowódca sił Osi **Erwin Rommel**, nakazał 27 listopada 1941 roku przerwanie oblężenia.

Zahamowanie ofensywy niemieckiej na pół roku pozwoliło jednocześnie na lepsze przygotowanie Afryki „brytyjskiej” do obrony, ściągnięcie na ten odcinek większych sił i przygotowanie do odparcia niemieckiego ataku.

Zwycięska bitwa o Tobruk toczyła się od kwietnia do grudnia 1941 roku między wojskami alianckimi a armią hitlerowską, z udziałem polskiej Brygady Strzelców Karpackich. Pod dowództwem **gen. Stanisława Kopańskiego** od 19 sierpnia 1941 r.

gen. Stanisław Kopański

SBSK zdobyła 34 Ordery Virtuti Militari i 783 Krzyże Walecznych.

Niemcy i Włosi przeprowadzali ataki na ważniejsze punkty oporu, chcąc przebić się do wnętrza twierdzy.

Tobruku broniły głównie siły zagraniczne - **Australijczycy, Południowoafrykańczycy, Czesi, Słowacy i Polacy z Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich.**

Polscy żołnierze mimo upału, niedostatku wody i nieustannego ostrzału nękali przeciwników wypadami, niszcząc ich łączność i stanowiska obserwacyjne. Brygada Karpacka była wówczas jedyną polską jednostką lądową bezpośrednio walczącą z Niemcami.

Na cmentarzu tobruckim spoczywa 123 żołnierzy SBSK, a 14 na dnie Morza Śródziemnego.

Fragment szlaku bojowego Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich

Żołnierze Brygady nazwani **Szczurami Tobruku** objęli najtrudniejszy, liczący 20 kilometrów odcinek obrony położony naprzeciw wzgórza zajętego przez niemieckie oddziały Afrika Korps.

Moja droga do Tobruku

Wspomnienia byłego żołnierza SBSK Władysława Górskiego - inicjatora nadania imienia Szkole.

Żołnierski szlak prof. Władysława Górskiego

*Nie miał kwalifikacji na bohatera,
Bo nie miał ich na żołnierza,
Ale wojna w ludziach nie przebiera,
Zadania im tylko powierza.*

*Tak więc z wrodzonym platfusem,
Tak jak z wrodzoną krótkowzrocznością,
Musiał zostać wojennym wiarusem
I został nim z pełną godnością.*

*Kiedy szedł szlakiem bitewnym,
Nielegalnie przekraczał granice,
Jego los był zawsze niepewny,
Bo czasy były niepewne, zwodnicze...*

*Nie miał zaszczytu być rannym,
Choć szlakiem szedł września przez San,
Przeróżnym marszem, codziennym,
Gdy szedł tak, mógł mówić, że tam...*

*Przez Węgry, Bałkany, Istambuł,
By szlakiem żołnierskim z powrotem,
Przez Egipt, przez Tobruk po sam but,
Ten włoski, w wojenną spiekotę -*

*Pod Monte Cassino się zetrzeć,
Z tym wrogiem, co wtargnął do kraju,
By w kraju swym płuca powietrzem
Odświeżyć. Lecz jeszcze Ankona
I dalej...*

*Osimo, na linię aż Gotów ...
Na krótko, lecz z misją przez Paryż,
A potem we Włoszech z powrotem,
Zakończyć historii tej zarys...*

*Na krótko w markiza gościnie -
Tak kończy ten szlak się żołnierski,
Do portu gdańskiego dopłyne,
Z platfusem, a jednak zwycięski!*

*/ Władysław Czopik/
15 kwietnia 1992 r.*

Urodził się 22 stycznia 1917 r. we wsi Szymanowice, gminie Gizałki, powiecie pleszewskim. Jego rodzicami byli Katarzyna i Wojciech Górscy. Miał pięcioro rodzeństwa. Najstarszy brat Józef (ur. 1904 r.), był profesorem Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (Wydział Prawa). W 1935 r. ukończył gimnazjum, a w 1939 r. uzyskał tytuł magistra prawa na uniwersytecie w Poznaniu. W tym samym roku, we wrześniu choć był niezdolny do służby wojskowej z powodu słabego wzroku oraz płaskostopia, zgłosił się do wojska na ochotnika.

Jak sam mówił nie nawojował się wiele, ponieważ w ostatnich dniach września z grupą kolegów trafił do radzieckiej niewoli.

Po klęsce wojny obronnej przez Słowację dotarł na Węgry, gdzie został internowany i zatrzymany w obozie dla uchodźców. Błyskawicznie opanował język węgierski, dzięki czemu internowanie było znośniejsze. Ale Węgry były tylko przystankiem w długiej wędrówce szeregowego Górskiego. Stamtąd przez Jugosławię, Grecję i Turcję trafił na Bliski Wschód, gdzie zaciągnął się do Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich pod dowództwem pułkownika dyplomowanego Stanisława Kopańskiego.

W stopniu szeregowego walczył w obronie twierdzy Tobruk.

Z głębokim żalem pożegnaliśmy Profesora Władysława Górskiego, odszedł od nas 10 lutego 2015 roku.

Wywiad z Panią Elżbietą Ratkowską, dyrektorem szkoły w latach 1991-1996

Chcielibyśmy Panią zapytać, jak zrodził się pomysł nadania naszej szkole imienia Obrońców Tobruku?

Od wielu lat wśród nauczycieli, uczniów i rodziców Szkoły Podstawowej w Tomicach istniało przekonanie, że szkoła powinna mieć godnego Patrona. Niełatwo było jednak znaleźć autorytet, który odpowiadałby kształtowanym w szkole wartościom, a zarazem bliski społeczności szkolnej i lokalnej.

Jak wyglądały starania o uzyskanie zgody na nadanie naszej szkole tego właśnie imienia?

W 1991 r. po powierzeniu mi przez Kuratorium Oświaty i Wychowania w Kaliszu funkcji dyrektora tomińskiej szkoły, zaczęłam zastanawiać się nad wyborem Patronem.

I stało się. Pewnego wakacyjnego popołudnia odwiedził mnie w moim domu rodzinnym, znamienity gość, Pan prof. Władysław Górski - żołnierz Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich, Obrońca Tobruku, w okresie powojennym współtwórca Uniwersytetu Szczecińskiego, w dzieciństwie - mieszkaniec pobliskich Szymanowic. W długiej, sympatycznej rozmowie zaproponował, aby nadać szkole w Tomicach imię *Obrońców Tobruku*.

Co sprawiło, że zaangażowała się Pani w działania, które doprowadziły do nadania imienia szkole?

Zadanie było niełatwe. Potrzebna była akceptacja społeczności szkolnej oraz władz lokalnych. Odpowiedź była jednoznaczna. Któż mógłby być lepszym niż zapomniani żołnierze walczący i ginący za Ojczyznę na wielu frontach drugiej wojny światowej. **To zaszczytny Patron Szkoły, która jako pierwsza w Polsce nosiłaby to imię.**

Trudność polegała jednak na tym, że należało przypomnieć o zapomnianych dokonaniach oręza polskiego - Obrońcach Tobruku - którzy przez kilkadziesiąt lat nie byli obecni na kartach historii. Wspierał mnie w tym Pan Profesor, spotykając się z uczniami, rodzicami i nauczycielami, przekazując historię w długich opowiadaniach o wojennych przeżyciach w odległych piaskach afrykańskiej pustyni. Ostatecznie Rada Pedagogiczna w drodze wielu konsultacji z rodzicami i Samorządem Uczniowskim podjęła Uchwałę o nadaniu szkole imienia Obrońców Tobruku. O podjętej Uchwale poinformowaliśmy organ prowadzący szkołę, organ sprawującego nadzór pedagogiczny i wnioskowaliśmy o nadanie imienia szkole przez Radę Gminy Gizałki. W Święto Edukacji Narodowej 14 października 1994 r. zostało oficjalnie nadane Szkole Podstawowej w Tomicach imię Obrońców Tobruku. Podczas uroczystej akademii Pan Włodzimierz Lehmann - Wójt Gminy Gizałki złożył deklarację, iż wszystkim żyjącym Tobrukczykom zostanie nadany tytuł Honorowego Obywatela Gminy Gizałki i tego też dokonał. Dziękujemy Mu za to.

Co zostało Pani w pamięci z Dnia Nadania Imienia Obrońców Tobruku Szkole Podstawowej w Tomicach?

Wśród przybyłych do szkoły Tobrukczyków panowała wielka radość i były łzy wzruszenia oraz podziękowania, że wreszcie nastąpiło docenienie ich bezgranicznego poświęcenia i niezłomnej walki o wolność Ojczyzny.

Czy chciałaby Pani jeszcze podzielić się z nami jakimiś wspomnieniami o naszej szkole?

Było to szczególne wydarzenie dla całej społeczności szkolnej, ale i wielkie wyzwanie dla dyrektora szkoły. Uwieńczeniem naszego przedsięwzięcia był entuzjazm, kiedy Tomasz Skrzyński - Tobrukczyk, Delegat na Kraj Związku Kombatanów w 1995 r. w ogólnokrajowym czasopiśmie *Ku Wolnej Polsce* napisał: ***nazwa TOBRUK została wypisana po raz pierwszy na murze polskiej szkoły, na szkole ziemi wielkopolskiej, na szkole w Tomicach.***

Dziękujemy serdecznie za cenne informacje.

Wywiad przeprowadziła Martyna Kaźmierska przewodnicząca Samorządu Szkolnego /maj 2015/

ŻOŁNIERSKI HUMOR

W wojsku jest tylko pięć rzeczy niemożliwych do wykonania:

- okopać się w wodzie,
- przewrócić hełm na lewą stronę,
- spać na suficie,
- wyczyścić broń (zawsze jest brudna).
- przekonać przełożonego, że nie ma racji.

Generał pyta Kowalskiego:

- Kowalski, wiecie co to jest ojczyzna?
- Yyyyy.... nie.
- Malinowski, a wy wiecie?
- Tak obywatelu Generale, ojczyzna to moja matka!
- No, Kowalski, teraz wiecie co to jest ojczyzna?
- Tak jest! Ojczyzna to matka Malinowskiego.

Wojskowy plan zajęć

1. Przed obiadem - czas wolny.
2. Obiad.
3. Po obiedzie zajęcia w terenie.
4. Jeśli po obiedzie będzie deszcz, zajęcia odbędą się przed obiadem.

Coś dla najmłodszych

QUIZ

1. Podaj datę nadania imienia szkole?
.....
2. Kto był inicjatorem nadania imienia?
.....
3. Jak nazywał się Tobrukczyk, który często odwiedzał naszą szkołę?
.....
4. W którym roku odbyła się bitwa pod Tobrukiem?
.....
5. Podaj pełną nazwę skrótu SBSK?
.....
6. Kto dowodził Samodzielną Brygadą Strzelców Karpackich w roku 1941?
.....
7. Jaką nazwę otrzymali żołnierze walczący w Tobruku?
.....
8. Z kim walczyła Polska w Północnej Afryce?
.....

Co dziś będzie na obiad? -
pyta żołnierz kucharza.
- Jeszcze nie wiem.
- Obiad ma być za pół godziny, a ty nie wiesz co ugotować?!
- Bo my nazwy nadajemy dopiero wtedy, gdy potrawy są już gotowe.

Szkoła Podstawowa

im. Obrońców
Tobruku
w Tomicach

ul. Wrzesińska 2
63-308 TOMICE

tel. 0-62-741-11-10

Nasz email:
dyzio_tomice@wp.pl

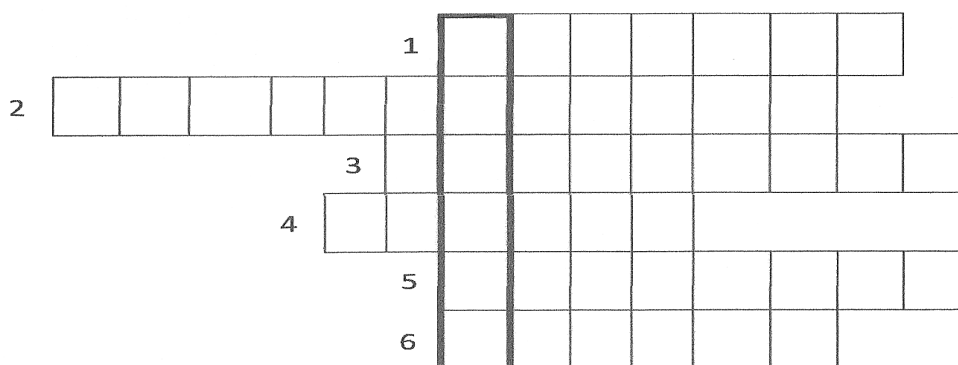
Opiekun
Redaktor naczelny
Współredaktorzy

Teresa Rybarczyk

Iga Włodarek

Adriana Baranowska, Patryk Bielawski,
Agnieszka Błazejewska, Oskar Dix, Dawid Frankowiak, Weronika Garbaciak, Magdalena Kazimierska, Karina Kubiak, Dominik Latosiński, Dominik Majdecki, Bartosz Matuszewski, Julia Pajor, Tomasz Popielarski, Aleksander Włodarczyk.

KRZYŻÓWKA

1. Libia to, w którym znajdowała się twierdza Tobruk.
2. Dowódcą bitwy pod był gen. Stanisław Kopański.
3. Imię dowódcy SBSK.
4. Nazwisko Tobrukczyka, pochodzącego z naszej gminy, inicjatora imienia naszej Szkoły.
5. Szkoła Podstawowa im. Tobruku w Tomicach.
6. Sojusznik Włoch w walkach o Tobruk.

**KUPON
SPECJALNY**

Rozwiązanie krzyżówki wraz z kuponem prosimy
oddawać do 30 października 2015 r.
u Igi Włodarek kl.6 b.